

**Latvijas Republika
VENTSPILS PILSĒTAS DOME**

Jūras iela 36, Ventspils, LV3601, Latvija, tālr.: 63601100, fakss: 63601118, e-pasts: dome@ventspils.lv

LĒMUMS

2020.gada 17.decembrī

Ventspilī

Nr.169

(protokols Nr.25; 4.§)

Par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību
SIA „Starptautiskā Rakstnieku un tulkotāju māja”

Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.panta pirmo daļu publiskai personai, tai skaitā pašvaldībai, ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā minētajiem gadījumiem.

Nemot vērā to, ka Ventspils pilsētas dome ir 33,33% kapitāla daļu turētāja SIA „Starptautiskā Rakstnieku un tulkotāju māja” (turpmāk – Kapitālsabiedrība) un iepriekšējā Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā ir vērtēta 2015.gadā, pašvaldībai ir pienākums no jauna izvērtēt tās līdzdalības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) prasībām.

Atbilstoši VPIL 88.panta pirmajai daļai, publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

VPIL 88.panta otrajā daļā noteikts, ka publiska persona pirms kapitālsabiedrības dibināšanas vai līdzdalības iegūšanas esošā kapitālsabiedrībā veic paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt šā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus. Veicot izvērtējumu, publiska persona konsultējas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem, kā arī ievēro komercdarbības atbalsta kontroles jomu regulējošu normatīvo aktu prasības.

Ventspils pilsētas pašvaldība ir veikusi attiecīgu izvērtējumu par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību Kapitālsabiedrībā (veicot juridisko, ekonomisko un ietekmes uz konkurenci izvērtējumu), kā arī konsultējusies ar Konkurences padomi un biedrībām “Latvijas Rakstnieku savienība”, “Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera” un “Latvijas Grāmatizdevēju asociācija”. Rezultātā secināts, ka pašvaldības funkciju efektīvai izpildei un Kapitālsabiedrībai noteikto mērķu sasniegšanai ir saglabājama Kapitālsabiedrības darbība esošajā statusā un Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā, jo tā atbilstoši pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem ar savu darbību pārvalda stratēģiski svarīgu īpašumu – Rakstnieku māju, Ventspilī, Annas ielā 13, (turpmāk – Rakstnieku māja) un vienlaicīgi nodrošina tādu pakalpojumu, kas ir stratēģiski svarīgi valsts un pašvaldības teritorijas attīstībai. Papildus jāņem vērā, ka Kapitālsabiedrība savus pakalpojumus sniedz tirgus nepilnības apstākļos. Minētais pamatojams ar turpmāko.

Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 14.panta pirmās daļas 1.punktu, pildot savas funkcijas, pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības veidot kapitālsabiedrības, kā arī ieguldīt savus līdzekļus kapitālsabiedrībās. Līdz ar to pašvaldība, pamatojoties uz iepriekšminētajām tiesību normām, ir tiesīga darboties privāto tiesību jomā, iegūstot līdzdalību pašvaldības kapitālsabiedrībā.

Atbilstoši likumā „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktajam, viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir rūpēties par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību (organizatoriska un finansiāla palīdzība kultūras iestādēm un pasākumiem, atbalsts kultūras pieminekļu saglabāšanai u.c.).

Minētās pašvaldības funkcijas izpildē Ventspils pilsētas pašvaldībā piedalās arī Kapitālsabiedrība. Tās vispārējais stratēģiskais darbības mērķis izriet no tiesību aktos noteiktajām pašvaldības funkcijām un pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem un tas ir – nodrošināt daudzveidīgu kultūras pasākumu klāstu, atbalstīt kultūras mantojuma saglabāšanu, pilnveidot pilsētas kultūras produktu piedāvājumu, nodrošināt augstāku kvalitātes standartu literatūras jomā, atbalstīt un radīt apstākļus un atbalsta sistēmu jaunas, kvalitatīvas oriģinālliteratūras un tulkojumu tapšanas jomā Latvijā.

Attiecībā uz VPIL 88.pantā minētajiem priekšnoteikumiem publiskas personas darbībai privāto tiesību jomā, jāņem vērā, ka Kapitālsabiedrības apsaimniekotā Rakstnieku māja ir uzskatāma par stratēģiski nozīmīgu īpašumu pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai kā pilsētas vēsturiskā mantojuma daļa.

Kapitālsabiedrības pārvaldītais objekts Rakstnieku māja (senais rātsnams) atrodas vietā, kurā jau no 17.gadsimta atradies arī tirgus laukums, un citas vēsturiskas ēkas. Rakstnieku māja ir būtiska valsts un pašvaldības nozīmes aizsargājamā kultūras pieminekļa daļa, kas joprojām turpina kalpot par dažādu Kapitālsabiedrības kultūras pasākumu organizēšanas vietu, tādējādi saglabājot savu vēsturisko misiju. Pašvaldībai ir svarīgi arī turpmāk saglabāt Rakstnieku māju kā unikālu kultūrvēsturiskā mantojuma daļu – gan kā apskates objektu, gan kā funkcionējošu pilsētas sastāvdaļu ar literārās radošās rezidences funkciju.

Latviešu valodas saglabāšana un attīstība ir viena no valsts kultūrpolitiskām prioritātēm saskaņā ar valsts plānošanas dokumentu „Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020. gadam”, ir viens no nozīmīgākajiem Latvijas kā nacionālas valsts pastāvēšanas garantiem, turklāt saskatot kultūrpolitisku prioritāti – nepieciešamību nodrošināt augstāku kvalitātes standartu literatūras jomā. Pēdējo piecu gadu periodā Rakstnieku māja kļuvusi par vadošo organizāciju Latvijas literatūras un grāmatniecības eksporta jomā, sekmīgi un ar pamanāmu starptautisku rezonansi īstenojot Latvijas dalību Londonas grāmatu tirgū Baltijas valstu viesu statusā 2017.-2019. gadā, nodrošinot 148 (t.sk. 42 angļu valodā) Latvijas autoru darbu tulkošanu un izdošanu ārvalstīs, Latvijas literatūras zīmola #iamintrovert izstrādi, pamanāmību un atzinīgu starptautisku un lokālu novērtējumu.

Kultūras mantojuma saglabāšana ir viena no pašvaldības stratēģiskām prioritātēm saskaņā ar Ventspils pilsētas pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos “Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam” un “Ventspils pilsētas attīstības programma 2014.-2020.gadam” noteikto rīcības virzienu – daudzveidīga, intensīva iedzīvotājus un apmeklētājus saistoša kultūras dzīve. Minētā rīcības virziena īstenošanai tostarp ir izvirzīti šādi uzdevumi - nodrošināt daudzveidīgu kultūras pasākumu klāstu (īstenojot kvalitatīvu, saistošu kultūras programmu atbalstīšanu, tradicionālu pilsētas pasākumu rīkošanu, jaunu, inovatīvu pasākumu rīkošanu, starptautiskās sadarbības paplašināšanu kultūras pasākumos, veicot regulāru kultūras pasākumu kvalitātes izvērtēšanu, popularizējot pilsētas kultūras pasākumus, veicinot sadarbību ar izglītības iestādēm); atbalstīt kultūras mantojuma saglabāšanu; pilnveidot pilsētas kultūras produktu piedāvājumu (veicot esošās kultūras infrastruktūras atjaunošanu un pilnveidošanu; pilnveidojot kultūras objektu materiāltehniskās bāzes pilnveidošana; popularizējot pilsētas kultūras iespējas) u.c.

Kapitālsabiedrības darbība atbilst arī Kultūras institūciju likuma 2.panta pirmajā un otrajā daļā noteiktajām kultūras institūcijas funkcijām, jo tās pamatmērķi ir kultūras vērtību radīšana, izplatīšana un saglabāšana. Īstenojot Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam „Radošā Latvija” noteiktos rīcības virzienus un aktivitātes, 2018.gada 16.janvārī starp Kultūras ministriju un Kapitālsabiedrību tika noslēgts līdzdarbības līgums „Par atsevišķu valsts pārvaldes uzdevumu deleģēšanu kultūras jomā” (ar darbības termiņu līdz 2020.gada 31.decembrim) ar iepriekš minēto mērķi - veicināt literatūras attīstību, sekmēt starpkultūru dialogu un Latvijas literāro procesu iekļaušanos starptautiskā aprītē, kā arī veicināt literatūras attīstības procesu decentralizāciju Latvijā, attīstot atbilstošu kultūrvidi arī Latvijas reģionos. Kapitālsabiedrība deleģēto uzdevumu ietvaros nodrošina literāro radošo rezidenču programmas darbību Kapitālsabiedrības apsaimniekotajā Rakstnieku mājā; nodrošina Kapitālsabiedrības radošo rezidentu iesaisti publisku literāro pasākumu norisēs, kā arī citās publiskās kultūras telpās; nodrošina Kapitālsabiedrības iekļaušanos starptautiskā aprītē, sadarbojoties ar līdzīga profila centriem Eiropā un pasaulē; organizē un īsteno Latvijas

literatūras, tostarp arī bērnu grāmatu, sasniegumu profesionālus novērtēšanas procesus un apbalvošanas pasākumus; nodrošina Latvijas literatūras un grāmatniecības eksporta veicināšanu un sadarbību literatūras un grāmatniecības jomā Lielbritānijā un anglofonajās zemēs t.sk. nodrošina Latvijas dalības sagatavošanu un nodrošināšanu Londonas grāmatu tirgū 2018. un 2019.gadā Baltijas valstu viesu valstu statusā.

Radošo rezidenču plānošana notiek divus kalendāros gadus uz priekšu. Rezidentu atlase un apstiprināšana notiek konkursa kārtībā, ievērojot stingrus profesionālos kritērijus, kas norāda uz literārās rezidences augsto prestižu Latvijā un ārvalstīs.

Rezidenču centrā tapušo literāro darbu izdevumos tiek veikta atzīme par Kapitālsabiedrības atbalstu to tapšanā, veidojot Latvijas literatūras zīmolu un atpazīstamību pašmājās un ārvalstīs. Lai izvērtētu tapušos darbus, Kapitālsabiedrība sadarbībā ar pašvaldību katru otro gadu pasniedz starptautisku literāru balvu "Sudraba tintnīca", kas tiek piešķirta par mājā tapušu tulkojumu, prozas un dzejas darbu. Lai atbalstītu jaunos Latvijas autorus un novērtētu gados vecāku un nopelniem bagātu autoru devumu, pašvaldība piešķirusi finansējumu ikgadējam divām stipendijām. Kapitālsabiedrība aktīvi sadarbojas ar vairāk kā 15 šāda profila centriem Eiropā un citviet pasaulē, kā arī nodrošina starptautisku sadarbību kultūras jomā.

Kopš 2010.gada Kapitālsabiedrība veic arī kvalitātes novērtējumu Latvijas literatūrā (Latvijas Literatūras gada balva), īstenojot kalendārā gada periodā tapušo un izdoto literāro darbu profesionālu izvērtējumu un nodrošinot balvu fondu (valsts un mecenātu līdzekļu piesaiste) izcilākajiem sasniegumiem. Latvijas Literatūras gada balvas procesa īstenošana ir ļoti būtiska ne tikai literatūras nozarei, bet Latvijas kultūrai kopumā, jo tā kalpo par nozares kvalitātes un attīstības katalizatoru, vienlaikus nodrošinot latviešu valodas saglabāšanu un attīstību, kā arī latviešu literatūras popularizēšanu sabiedrībā.

Kopš 2015. gada Kapitālsabiedrība nodrošina arī ikgadēju izvērtējumu Latvijas bērnu literatūras un ilustrācijas jomā, nodrošinot starptautisko Jāņa Baltvilka balvu literatūrā, kas ikgadēji tiek piešķirta 4 bērnu grāmatu autoriem.

Kapitālsabiedrība ir veicinājusi un uzturējusi aktīvu literāro vidi Ventspils un Kurzemes kultūras dzīvē. Sadarbībā ar Ventspils bibliotēku un skolām, notikuši 350 dažādi literāri radošie pasākumi. Ventspils Augstskolas Tulkošanas studiju fakultātes studenti regulāri aicināti darboties tulkotāju darbnīcās, kuras vada pieredzējuši literatūras tulkotāji no Eiropas un Latvijas. Liepājas Universitātes Rakstniecības studiju studenti katru gadu tiek ar izcilākajiem rezidentiem radošās rakstīšanas lekcijās un darbnīcās. Jau desmit gadus Kapitālsabiedrība organizē Kurzemes prozas lasījumu konkursu, kur ar katru gadu piesakās aizvien lielāks dalībnieku skaits no visas Kurzemes.

Līdz ar to Kapitālsabiedrības darbības galvenie uzdevumi ir, atbilstoši sabiedrības vajadzībām, nodrošināt kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras pakalpojumu attīstību un pieejamību nozarē, kurā tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības grupas – literātu interešu īstenošanu, lai atbalstītu un radītu apstākļus un atbalsta sistēmu jaunas, kvalitatīvas literatūras tapšanas jomā.

Kapitālsabiedrības darbību nodrošina ikgadēja valsts budžeta dotācija, pašvaldības ieguldījums, nododot Kapitālsabiedrības lietošanā vēsturisko rātsnama ēku Ventspilī, Annas ielā 13, un veicot ēkas infrastruktūras uzturēšanu un uzlabošanu. Valsts un pašvaldības dalībnieku intelektuālais ieguldījums Kapitālsabiedrības attīstībā nodrošina tās pakalpojumu pieejamību un kvalitāti, kā arī konkurētspēju.

Nemot vērā to, ka Kapitālsabiedrība ir vienīgā kultūras institūcija Latvijā, kura darbojas konkrētajā jomā, ir svarīgi, lai arī turpmāk Kapitālsabiedrība nodrošinātu publiskai personai noteikto un Kapitālsabiedrībai deleģēto valsts pārvaldes uzdevumu īstenošanas un Kapitālsabiedrības vispārējā stratēģiskā mērķa sasniegšanas nepārtrauktību. Izbeidzot dalību Kapitālsabiedrībā, var rasties situācija, ka Kapitālsabiedrība maina savu darbības stratēģiju vai izbeidz savu darbību.

Savu viedokli par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalības saglabāšanu Kapitālsabiedrībā un ietekmi uz konkurenci Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā sniegusi arī Konkurences padome, kas informējusi, ka Konkurences padomei nav iebildumu pret pašvaldības līdzdalības saglabāšanu Kapitālsabiedrībā. Konkurences padome secinājusi, ka Kapitālsabiedrības sniegtie pamatpakalpojumi atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punktam, t.i. tiek sniegti pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai. Savu viedokli ir sniegusi arī biedrība "Latvijas Rakstnieku savienība", kuras ieskatā Rakstnieku māja ir būtībā vienīgā starptautiski aprītē esošā rakstnieku rezidenču programmu realizētāja Baltijas valstīs un tiek uzskatīta par vienu no kvalitatīvākajām vietām autoru rezidencēm Eiropā, līdzās rezidenču programmai tā īsteno kultūras programmas, kas veicina latviešu literatūras popularitāti, veidojot labāku saikni ar sabiedrību, aktīvi

piedalās Latvijas literatūras gada balvas organizācijā un citās nozares aktivitātēs. Vienlaikus biedrība “Latvijas Rakstnieku savienība” uzsver, ka rakstnieku mājai ir liela nozīme literāro procesu veicināšanā arī Latvijas mērogā, jo tā īsteno kultūras programmas, kas veicina latviešu literatūras popularitāti, veidojot labāku saikni ar sabiedrību, aktīvi piedalās Latvijas literatūras gada balvas organizācijā un citās nozares aktivitātēs, kā arī īsteno sabiedriski nozīmīgus projektus literatūrā. Biedrība “Latvijas Grāmatizdevēju asociācija” sniegusi viedokli, ka Kapitālsabiedrība sniedz būtisku ieguldījumu Latvijas literatūras attīstībā. Savukārt komersantus pārstāvošās biedrības “Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera” ieskatā Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā nodrošina pakalpojumus, kas ir svarīgi pašvaldības administratīvās teritorijas un valsts attīstībai, un tādējādi līdzdalība Kapitālsabiedrībā ir jāsaglabā.

Ņemot vērā augstāk minēto, pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4. un 7.pantu, Ventspils pilsētas domes Ventspils pilsētas domes Ekonomikas un budžeta komisijas 2020.gada 26.oktobra ieteikumu, Ventspils pilsētas domes Likumības komisijas 2020.gada 10.decembra ieteikumu un Ventspils pilsētas domes Finanšu komitejas 2020.gada 17.decembra atzinumu,

Ventspils pilsētas dome nolemj:

1. Saglabāt Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību SIA „Starptautiskā Rakstnieku un tulkotāju māja”, ņemot vērā, ka īstenojas Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 1., 2. un 3. punktā minētie nosacījumi.
2. Noteikt SIA „Starptautiskā Rakstnieku un tulkotāju māja” vispārējo stratēģisko mērķi – nodrošināt Latvijas literatūras iekļaušanos starptautiskā apritē un tās attīstību, sniegt atbalstu literārā darba veikšanai daudzfunkcionālā starptautiskā rakstnieku un tulkotāju centrā, kāpināt Latvijas literatūras prestižu un pazīstamību Latvijā un literatūras eksportu ārvalstīs.

Sēdes vadītājs,
Domes priekšsēdētāja 1.vietnieks
infrastrukturā jautājumos

J.Vītoliņš